

Ert tjänsteställe, handläggare
Klimat- och näringslivsdepartementetErt datum
2025-07-24Er beteckning
KN2025/01529Vårt tjänsteställe, handläggare
Erica Ström, erica.strom@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens remissvar angående promemorian
Skyddet genom nationell fridlysning anpassas till arternas
skyddsbehov och andra angelägna intressen
(KN2025/01529)

Försvarsmakten har lämnats möjlighet att yttra sig över Klimat- och näringslivsdepartementets remiss med förslag om att skyddet genom nationell fridlysning anpassas till arternas skyddsbehov och andra angelägna intressen.

Försvarsmakten tillstyrker förslagen i promemorian i stort, men vill lämna följande synpunkter och ändringsförslag.

Angående undantag för verksamheter och åtgärder som inte syftar till att skada eller störa fridlysta arter

Försvarsmakten är huvudsakligen positiv till förslaget om undantag från förbud i de nationella fridlysningsbestämmelserna när det i det enskilda fallet är uppenbart att syftet inte är att orsaka en sådan påverkan som omfattas av förbuden. Myndigheten anser dock att den presumptionsregel som föreslås för jord- och skogsbruksåtgärder även ska gälla för totalförsvarets verksamhet. Försvarsmakten anser därför att ett tydliggörande härom ska göras i författningstexten, med följande motivering.

Om inte annat framgår av omständigheterna i det enskilda fallet, kan det enligt promemorian antas att jord- och skogsbruksåtgärder inte utförs med syftet att orsaka en sådan påverkan som omfattas av förbuden. Försvarsmakten anser att samma presumption ska göras avseende totalförsvarets verksamhet.

(EST)

Postadress
Högkvarteret
107 85 StockholmBesöksadress
Lidingövägen 24Telefon
08-788 75 00Telefax
08-788 77 78E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se/hkv

I promemorian motiveras presumtionsregeln för jord- och skogsbruksåtgärder med att man vill undanröja osäkerhet för dessa näringar genom ett tydliggörande i författningstexten. Enligt promemorian kommer ett sådant tydliggörande bidra till en förutsebar och enhetlig tillämpning, minska behovet av dispensförfaranden och rättsliga prövningar, samt bidra till att minska den tillhörande administrativa bördan. Försvarsmakten har, i likhet med nämnda näringar, ett starkt behov av undanröjande av osäkerheter samt en minskad börda och tidsutdräkt kopplad till dispensförfaranden och rättsliga prövningar, varför myndigheten ser ett behov av ett uttryckligt tydliggörande i författningstexten.

Det allvarliga säkerhetspolitiska läget medför att det militära försvaret fortsatt måste stärkas och att upprustningen måste ske i snabbare takt. Detta innebär bland annat att verksamheten på flygflottiljer och övnings- och skjutfält behöver utökas, vilket i sin tur innebär att omfattande miljöprövningar av dessa verksamheter kommer att behöva genomföras i syfte att uppnå de krav som uppställs i försvarsbeslutet. Vidare krävs ofta rättsliga prövningar för genomförandet av erforderliga infrastrukturprojekt samt övningar och insatser. Miljöprövningar är resurskrävande och kan ta lång tid och det är viktigt att säkerställa att nya regler innebär enklare processer för försvaret, där så är möjligt, så man inte riskerar att uppställa nya hinder.

Angående ny möjlighet till dispens för verksamheter och åtgärder av ett allt överskuggande allmänintresse

Försvarsmakten är huvudsakligen positiv till den föreslagna bestämmelsen om dispens, men ser behov av ett antal förtydliganden i författningstexten för att författningsändringen ska få avsedd effekt.

Försvarsmakten bedömer att författningstexten bör förtydligas, så att grunderna för dispens uttryckligen inkluderar verksamhet som behövs för totalförsvaret. Myndigheten ser annars en risk för att bestämmelsen kan komma att tillämpas mer restriktivt än vad som avsetts. Av motiveringen till förslaget i promemorian framgår visserligen att verksamheter och åtgärder som är nödvändiga för att tillgodose angelägna allmänna intressen omfattar totalförsvaret. Samtidigt lyfter promemorian dock att det är särskilt viktigt att dispensen bara kan tillämpas i undantagsfall och när verksamheten eller åtgärden behöver komma till stånd för ett mycket angeläget intresse, samt att utformningen av bestämmelsen ska säkerställa en restriktiv tillämpning. För att säkerställa att författningsändringen får avsedd effekt finns således ett behov av ett förtydligande avseende totalförsvaret, inte minst mot bakgrund av vikten av att undvika nya hinder mot tillväxt.

Vidare konstaterar Försvarsmakten att kravet på kompensationsåtgärder vid dispens kan innebära betydande ekonomiska och praktiska konsekvenser för myndigheten. Följaktligen är det viktigt att kompensationskraven är proportionerliga samt utformas med hänsyn till försvarsverksamhetens särskilda karaktär och behov av långsiktig planering. Motiveringen i promemorian ger visserligen

tydligt uttryck för att kompensationsåtgärder bör vara skäliga, men det saknas uttrycklig skrivning härom i den föreslagna författningstexten. Myndigheten föreslår därför att det uttryckligen tydliggörs i författningstexten att kompensationsåtgärder, som ska förenas med dispenser, ska vara skäliga.

I beredningen av detta ärende har deltagit miljöjurist Johanna Ivarsson, senior hållbarhetsstrateg Jeanette Hultén och kommendörkapten Anders Kallin.

Detta yttrande har beslutats av ställföreträdande chefsjurist Helene Arango Magnusson. I den slutliga handläggningen har stabschef Hampe Klein, sektionschef Annika Grahn, och, som föredragande, deltagit försvarsjurist Erica Ström.

Arango Magnusson, Helene

Ställföreträdande chefsjurist

Handlingen är fastställd i Försvarets Högkvarterets elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Sändlista

Klimat- och näringslivsdepartementet, kn.remissvar@regeringskansliet.se

Försvarsdepartementet (för kännedom e-post)

Inom myndigheten för kännedom

ÖB/GD Stab

FST (STRA, STÖD och KOMM)